

kerkelijk bestuur. En bovendien moest de omgeving, waarin men te Londen leefde, op den duur allicht een verkeerd invloed hebben, vooral op de predikanten, des te meer wanneer daarbij mannen waren als Godfried van Wingen, die in 1563 te Londen predikant werd, en die (naar hetgeen Prof. Kuiper uit de geschiedenis van hem aantoonde, a. w., blz. 157) een „heerscheijde" man was, „clericalist in den volsten zin". Hoe die geest bij de predikanten doorwerkte, blijkt b. v. uit de resolutie van het Colloquium van Juli 1609 (Acten van de Colloquia, blz. 106), die, naar aanleiding van het feit, dat iemand, die reeds onderling geweest was, naderhand tot diaken verkozen werd, verklaarde, „dattet onvoeglijk is, dat men daer niet opletten in de Ghete, ende dese ongherijmtheit comt uit populaire verkiesinge"; en uit soortgelijke resolutie van Augustus 1612 (a. w., blz. 158), waarin als mogelijk ondersteld wordt, „dat zodanighe verkiesinge uit schimp ghedaen ware", en ook wordt uitgesproken, dat „de populaire verkiesinge, daer se noch niet en is afgeschut, te houden is voor een oordeel van Gods Kerke".

Wil men voor dit punt nog een zeer betrouwbaar bericht uit de 16e eeuw, dan is dat te vinden bij een der beroemdste tijdgenooten; bij den man, die meer dan iemand gedaan heeft om het kerkverband der Nederlandsche Gereformeerde Kerken tot stand te brengen, die bijzonder uitnuttig in de kennis van het Gereformeerde kerkrecht, en die anders in zijn oordeel over broeders zeer zacht was; al bij Marix van St. Aldegonde. Hij een ernstig conflict, dat te Londen tusschen kerkeraad en gemeente ontstaan was, werd ook hij in 1568 geropen, een advies uit te brengen. Hij schreef toen twee brieven, of lever kerkrechtelijke verhandelingen (in de aangehaalde uitgave zijner Werken, Dl. I, blz. 135—182), die in keurigen stijl en in helderen vorm de voornaamste beginselen van het kerkrecht zeer grondig in het licht stelden, met het doel om den Londenschen Kerkeraad nog zoo mogelijk daarvoor te winnen. En in die geschriften vermaant en bestraft hij gedurig, even broederlijk als ernstig, den genoemden kerkeraad over zijne heerscheijde.

Bij dien stand van zaken nu is het zeer begrijpelijk, dat de vergadering die in datzelfde jaar te Wexel bijeenkwam, waar ook Marix tot de leiders behoorde, en waar voorts de geest geheel Calvinistisch was, allesbehalve ingenomen was met het Londensche streven, om den invloed der gemeente op de samenstelling van den kerkeraad zoo veel mogelijk weg te nemen. Ook omdat de treurige gevolgen aldaar reeds gebleken waren in groote oneenigheid. En in later tijd konden onze Kerken ook zien aan dien zelfden Londenschen kerkeraad, wat er een voortdurend onderlingschap in Gereformeerde Kerken van dat ambt moet worden. Schijnbaar werd het daardoor in de hoogte gestoken. Maar in waarheid ging het te Londen, als in Duitsland, waar de overheid het oplegde aan Gereformeerde Kerken, en als om onderscheidene redenen ook natuurlijk is: het onderlingschap kwam juist daardoor in discredit, en verloor bij de gemeente zijne macht en eere. Het Colloquium, dat die zaak steeds zoo sterk had gedreven, moest in 1618, in een stuk dat bestemd was voor de Nationale Dordtsche Synode, zelf klagen (Acten van de Colloquia, blz. 241), dat „het selve amt (van onderling), ten aensien van den tegenvoortdigen staet der kerken in Engelandt, weynich gerespecteert wort". In Nederland zelf had men op dit punt zeker niet zoo te klagen.

F. L. RUTGERS.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Dr. HOUTZAAGERS: Van Dr. J. M. Stoes te Bedum, kerkcollectie voor de school f 7; collectie Geref. kerk te Buitenpost, voor de school f 6.47; door den heer G. van Zwailenburg te Oldebroek f 3; voor Kootwijk, gevonden in de collectie te Rouven f 3; Mej. Klaver te Dokkum, van de Jongedochtervereniging f 5.

Uit de Pers.

Onderwijl de Moderne orthodoxie steeds verder van de Heilige Schrift afraakt, is het opmerkelijk, hoe in Moderne kringen de vraag weer opleeft, of met de Heilige Schrift niet meer onder de gemeente te werken ware.

In *Nieuw Leven* was daarop aangedrongen, en in de *Herenging* herinnert een inlander aan het bekende getuigenis van Bunsen Huet over den Bijbel, dat we hier afschrijven.

„Om den bijzonderen aard zijner schoonheden is de Bijbel leerzaam. Dit boek is geen klein geestig aangelegd wandelpark met afgestoken paden, gladgeschoren hagen, kunstmatig beken of watervallen, en tamelijk veelvuldig het een die statige elkenwouden, waarin onze voorouders hunne oefeningen vierden, met uren ongebaand, doorzocht van schijnende bergtoppen, vol geheimzinnig licht en donker. Ook zevent de Bijbel naar geen provincie van middelbare grootte, vier gemeentelijke merkeerbaarheden die voortdurend op éénen voormiddag kon bereikten; maar veel eerder naar een der werelddeelen als het oude Nijlvallei, dat naar het zeggen van het boek Jona eens stad van drie dagreizen was; men komt aan uit den vreemde, en is bij het eerste blyke telegendeeld; het geheel is niet met een blik te overzien, en men heeft van een overvloedig indruk gedroomd; doch nu een weinig toevens gaan de oogen open, men slaat van verbaard en bewondering de banden heen, men had niet durven denken, dat op een punt der aarde zoovele schatten van all-standen aard en vorm konden worden samengebracht. De Bijbel eindigt juist een voorstijl en natuurwetenschappelijke, opgetrokken in lichtigen bouwtrant, in basterdijl meentijldeemare die oud godschiedkatheden, waarvan iemand gezegd heeft, dat door de porlij van hare steenpelen het licht van den Schepper ruischt; haar foudementen hebben de goddusne van een kruis, het verlossingssteken der menscheid, de spitsen harer gevels wijzen hemelwaarts, en herinneren ons, dat de sterfelijkheid heeft beuden geen blijvende woonstede heeft; als niet geuvenen handen schragen de bogen het gewelf en rusten biddend op de zuilen als korenaren tot slank en nachten

even massief als de cederen van den Libanon. Kortom, de schoonheden des Bijbels, doordat zij alle te samen een streng en verheven karakter dragen, noodaken ons afstand te doen van dien zin voor het alledaagche, waarin wij door zoo vele dingen om ons heen worden opgevoed en gestijfd. „De Bijbel is slechts een boek, onaanzienlijk en schijnbaar samenhangloos; geen gouden vricht op silveren schaal, maar de ruwe schors eener vrang; een godsgesant ja, maar een gesant in de bloederen van een daniaknecht, en aan wiens voeten het stof der oude aarde kleet. Toch heeft van alle boeken dit ééne gedurende een lange reeks van eeuwen, het diepst en gevoeligst ingegrepen in het leven der ontwikkelde volken. Jeruzalem is gevallen, Israël verstoofd, wereldmonarchien zijn voorbijgegaan, steden en staten werden ongekend, scholen gesloten en door andere vervangen, tempels brokkelden tot puin de Bijbel is gebleven."

„Hoe men over den Bijbel denke, dat boek is gesproken uit het krachtigst geloofleven dat ooit op aarde bloeide; en waar zedelijke kracht is, daar is recht van spreken. En gelijk in alle dingen het hoogste gezag bij de grootste meesterschap berust en in haar geoordeeld wordt, zoo gaan wij ook in de dagen des geloofs bij de helden des Bijbels ter school."

„Meent niet dat de Bijbel geen boek is waaraan de eenvoudigen zich het hart kunnen ophalen, of dat men in de theologie moet hebben gescreur, om zich in zijn schoonheden te kunnen verlustigen. Het geslacht wordt ons door de ondervinding geleerd. De schare is zal steeds gelijk voorheen blijven hunkeren naar de spijze die geest en teekenen willen zien; doch de eenvoudigen zijn die schare niet. Menigen wordt onder hen gevonden, aan wiens onvervalschen schoonheidszin en onbevangen oordeel, die zich noemden beschaafden en ontwikkelden een voorbeeld mochten nemen. Behoef men een musicus te zijn, om tot in de ziel getroffen te worden door een kerkmuziek wier samenstelling voor den oningewide een onnaapenlijke verbouwenheid is?"

Anderen slaan weer een anderen weg in, en willen een *nieuwen Bijbel* maken, saamgevoegd uit de schoonste stukken van denouden Bijbel met nieuwe stukken er bij. Zelfs wil de heer Vrederberg voor dien nieuwen Bijbel een soort Bijbelgenootschap oprichten.

„Maar nog ééne zaak! Een vollesboek moet goedkoop verkrijgbaar zijn. Nu geeft het Bijbelgenootschap voor goedkoopje Bijbels. Het gaat maar altijd voort met het verspreiden van Ezechiel en Habakuk, van onleesbare Nieuw-testamentische Bijbelen en de Openbaring vol geheimzinnige taferelen. Of dat geen geldverpillen is? Ik zag liever alleen andere Bijbelstukken verspreid, maar vermeerderd met goede bijdragen uit lateren tijd. Zegen over den man, die zoo'n beteren Bijbel weet samen te brengen. Maar dan moeten wij ook nog een genootschap hebben, dat voor een *godelijke uitgever* zorgen kan. Aan die twee dingen is behoefte, waarbij ten bate van de opbouw van het goddelijk leven. En mijns inziens is het beter, daarvoor te werken, dan voor het bijeen laten blijven van denouden Bijbel.

„Dit wilde ik nog even zeggen. En daarmee vooreerst genoeg, totdat de hoeren het vaarsmek wat beter zullen verstaan hebben."

Alleen de redactie van de *Hervorming* loopt met deze reactie niet hoog. Zij meent, dat nu er zooveel goedkoopere andere lectuur te geven is, men zulk een Bijbel niet noodig heeft.

Vroeger, dit vergeet men niet, toen nog niet als thans van alle zijden de huizen en vooral de schamele woningen kon binnenkomen een stroom van geschriften, die den kennisdorst stilde, of voedde voor de verbeelding, of voor verstand en gemeed mededebracht — vroeger voorzag in dat alles de Bijbel, en de Bijbel schier alleen. Thans bestaat daaraan in veel geringer mate behoefte, nu goedkoopere lectuur van allerlei gehalte in de woningen kan gebracht worden.

Wondere tijden. De mannen van de half-wetenschap voelen zich zoo „unheimisch". Ze hebben den dorst van het menscheijk hart, en de gave Gods voor dat hart miskend.

En nu zult ze naar bij de waterhakken, die ze zich zeiven hebben uitgehouwen, maar die gebroken zijn, en geen laatsin geven voor den dorst der ziel.

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 31 Jan. 1896.

Garnizoen te Naarden.

Ouders, voogden, kerkeraden, jongelingsverenigingen en particulieren worden dringend uitgenoodigd, voor het geval hunne zonen, pupillen of vrienden te Naarden in garnizoen komen, daarvan ten spoedigste kennis te geven aan ondergeteekende.

Vooraf het feit, dat in de Hervormde kerk alhier twee moderne predikanten zijn, noopt den kerkeraad zijn bijzondere zorg te wijden aan onze militairen.

Miliciens, hoewel niet behoorende tot de Gereformeerde kerk, mogen toch gebruik maken van het catechetisch onderwijs.

Namens den Raad der Gereformeerde kerk te Naarden.
Ds. W. A. DEKKER, Praeses.

Classe Woerden, gehouden te Allen 23 Januari 1896.

Naar toerbeurt nemen zitting in het moderamen Ds. Salverda als praeses, Ds. Ringnalda als scriba.

De praeses spreekt een hartelijk woord tot Ds. Verhave, die omzlags gedachtig was aan zijne 25-jarige Evangeliebediening.

Een schrijven van den heer M. H. A. v. d. Valk wordt besproken en hem wordt mededeeld, wat de Classe diensvolgens heeft besloten. Eene missive van H. H. curatoren der Theol. School, inhoudende een opwekking aan de kerken, om ernst te maken met het collecteren voor de eigene inrichting, wordt voor kennisgeving aangenomen, daar in de Classe Woerden steeds getrouw gecollecteerd wordt.

Naar aanleiding van enkele concrete gevallen, waarbij ook de Classe Leiden genoemd was, wordt een langdurige discussie gehouden over de wijze, waarop het best gewerkt kan worden, om de overtuiging meerderling ingang te doen vinden, dat een ieder behoort bij de kerk ter plaatse, waar God hem woning gaf. Door enkele kerken wordt advies gevraagd en verkregen in tuchtzaken.

Door Kinderen.

EENE REIS IN DE MIDDELEEUEWEN.

X.

WIS EN DWAAZ.

Het blijkt uit de verhalen van Marco Polo, dat de Groot-Khan zorgde steeds van alles wat in zijn ontrachtig groot rijk plaats vond, op de hoogte te blijven — wel te verstaan voor zoover

te van belang voor hem was. Dit zou in onzen tijd al niet zoo gemakkelijk zijn voor iemand, die over heel een werelddeel gebiedt, maar hoe veel te meer in dagen toen men noch stoombooten of ook stoomwagens, evenmin als telegrafen en dergelijke inrichtingen kende.

Toch was het uitvoerbaar. En wat we er van lezen doet ons denken aan wat we lezen in Esther 3:12 en 15:

„Toen werden de schrijvers des konings geroepen, in de eerste maand, op den dertienden dag daarvan, en er werd geschreven, naar alles wat Hama beval, aan de stadhouders des konings, en aan de landvoogden, die over elk landschap waren, en aan de vorsten van elk volk: elk landschap naar zijn schrift, en elk volk naar zijne sprake. Er werd geschreven in den naam des konings Ahasveros, en het werd met des konings ring verzegeld. De loopers gingen uit, voortgedrongen zijnde door het woord des konings, en de wet werd uitgegeven in den burch Susan." En verder in Esther 8:10 en 14:

„En men schreef in den naam van den koning Ahasveros, en men verzegelde het met des konings ring, en men zond de brieven door de hand der loopers te paard, rijdende op snelle kemelen, op muilen, van merrien geteeld. De loopers, die op snelle kemelen reden en de muilen, togen snelijk uit, aangedreven zijnde door het woord des konings. Deze wet nu werd gegeven op den burch Susan."

„Was in het rijk van Djengis-Khan, gelijk ik reeds vroeger zei, ongeveer op dezelfde wijze ingericht als in dat van Ahasveros, 'twelk echter kleiner was, schoon nog zeer groot, daar het zich uitstrekte van Indie tot Mooreland, dus over een deel van Azië en Afrika. De Khan had een flink ingericht postdienst en koeriers of boden in heel zijn rijk. Met „fabalachtige snelheid" vernam hij steeds door die boden, van welke altijd een aantal op reis was, wat er in de werelde omging. En die snelheid, zegt Polo zeer terecht, is altijd de gezellin der regeraal. De verhochten o. a. van Prins Maunis hebben dat ook bewezen."

Zoo kon Koelblai, die steeds een bijzonder sterk leger op de been had, dadelijk heen trekken naar plaatsen waar te vechten viel. Nu eens treunde vreemde volken, maar ook wel tegen vroegere vrienden, of die althans zoo geheeten hadden. Waren namelijk stadhouders die, over verre gewesten heerscheden, dachten: de Khan zit heel in Peking; wij kunnen wel doen wat wij willen en onafhankelijk regeren. Dit kwam in de groote Oostersche landen veel voor. Denk o. a. aan koning Zedekia, die wel geen stadhouder was, maar toch een leemden des konings van Babel, van welken hij afviel. Zulke lieden echter rekenden onder Koelblai buiten den waard of liever buiten den Khan. Want eer zij 't vermoeden, wierp hij zich met zijn Tartaren op hen, versloeg hen en maakte aan hun gezag eind. Ge begrijpt nu wel waarom zulk een postdienst hoog noodig was, en wisselen herinnert ge u ook nog wel wat ik vroeger vertelde over de snelle loopers of boden in China. Dit was ook een deel van Koelblai's rijk.

Als Marco Polo van zijn vreedzame reizen of ook wel van de krijgstochten en veroveringen die hij had bijgewoond, terugkeerde, was het doel zijner reis steeds de beroemde, bloeiende hoofdstad van het groote wereldrijk. De hoofdstad heette toen Khan-baligh, door Marco Polo Kanbaloe genoemd en tegenwoordig Peking. Toen de Khan Koelblai eenmaal het noorden van China had veroverd, had hij deze stad tot zijn voornaamste woonplaats verheven en er door groote bouwwerken een schitterend verrijft van gemaakt voor zijn hof. Natuurlijk dacht hij er vele jaren te wonen. Doch wat gebeurt?

Nog zeer kort woonde Koelblai te Peking, toen de sterrenwischelaars, van welke hij er vele aan zijn hof had, hem vertelden, dat de stad Peking tegen hem in opstand zou komen. Koelblai-Khan echter besloot den waargegens te alim te wezen. Wat deed hij daartoe? Wel, hij liet eenvoudig vlak tegenover de oude stad een nieuwe bouwen! Deze nieuwe hoofdstad had niet dan rechte straten, getrokken als de lijnen op een dambord. Elk vierkant had wachttorens, uit welke men 't geheel gemakkelijk overzien kon. De stad Peking zelf er thans nog zoo uit. Toen de nieuwe stad klaar was, moest al 't volk uit de oude zijn boeltje pakken en naar de nieuwe gaan verhuizen; dat ging vrij wel, maar dat alles op den verhuisdag zoo goed alliep, durf ik niet zeggen.

Gij ziet, vrienden, op welk een wijs zulk een Aziatisch vorst te werk ging. Om een enkele dwaze gedachte van hem moesten miljoenen menschen een andere woonplaats zoeken. Tevens echter bemerkte gij, hoe die groote Khan toch recht ongelukkig was, wil hij, gelijk zoovele heidensche vorsten, alhing van de sterrenkijkers en guichelaars. Of hij nu hun woord volkomen geloofde of niet, moet gij, na 'tgeen ik u heb mededeeld, maar zelf eens uitmaken. Denkt echter eerst goed na! Wat de voorspelling betreft, ik weet niet dat daar iets van gebeurd is. Misschien wel, wijl het nu niet meer kon.

Peking was niet de eenige stad in het groote rijk rijk der Tartaren, die meer dan een miljoen inwoners telde. Het was in dat rijk alles leven en beweging. Er werden allerlei ambachten beoefend; er was veel verkeer en een zeer levendige handel. Die laatste werd zeer bevordert door het aannemen van een net kanalen en vaarten. Vooral merkwaardig is het groote, beroemde „Keizerkanaal", dat Koelblai liet graven en 'twelk nog bestaat. Het is, gelijk de groote Chinese muur, een waar reuswerk. Het vormt een verbinding tusschen de steden Peking en Nanking en de twee groote rivieren, de Hwangho en de Jangtsiekang (of voor wie dat niet kan uitspreken, Gele en Blauwe rivier) en van daar over Soetjuiloe met Hangtjui-foe en de groote zee. Op de kaart moet gij dit kanaal eens zoeken, en meteen zien welk een grooten weg men met behulp van dit kanaal, dwars door het land, te water kan afleggen. Van aardrijkskunde en kaartentekenen evenals van waterbouwkunde moeten die Moongolen ook goed verstand hebben gehad. Zulk een onderneming uit te voeren was echter slechts mogelijk voor een machtig heerscher, die over miljoenen werkloden kon beschikken.

De stad Hangtjui-foe was destijds zeker de rijkste en grootste ter wereld, veel grooter dan Parijs of Londen; Amsterdam bestond toen nog nauwelijks. Marco Polo, die veel te Hangtjui-foe kwam, geeft van haar een beschrijving die doet denken aan een groote wereldstad in Europa uit onzen tijd, en niet aan een uit de middeleeuwen achter in Azië. Men vond er b. v. ongeveer alle openbare inrichtingen die nu een groote stad heeft (telegraafkantoren en stoomfabrieken natuurlijk uitgezonderd). De stad had overdekte markten, groote slachthuizen, een brandweer, prachtige schouwburgen, badhuizen, plaatsen om zich te vermaken, ja ook zelf iets als wat men bij ons den „burgerlijken stand" noemt. Eerst 3 eeuwen later werd Amsterdam zulk een inrichting rijk.

HOOGENBEEK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.
BERGEPER: Nichtevecht, A. Stijling te St-Landena en Gapinge.
AANGESOMEN: Kralingen, S. Oudkerk te Maassluis.
BEDANKT: Werkendam, A. S. Oudkerk te Maassluis B.

Nederlandsche Hervormde Kerk.
BERGEPER: Waarder, J. Boer Knottetius te Rhoon. — Benthuisen, K. A. de Groot te Houten. — Hollandscheveld, L. B. Tjebbes te Schraard. — Graveland, P. Barstra te Sreekerk. — Takum, C. A. J. Vinke te Gramsbergen. — Holstloot, C. A. de Bruijn te Pijnacker, e. a. — Oosterend, F. A. van Schaik te Burg (op Texel). — Alderwoude en Marnierwoude, B. Zoete te Augustinusga. — Leerdam, T. Leikerkerker, cand. te Leiden. — Amsterdam, B. van Meer te Utrecht.

AANGESOMEN: Harlingen, J. A. van Leeuwen te Angerio. — Sellinger, G. Vossers te Schoonoord. — Hoorden, G. Bax Han, cand. te Douraspik. — Kralingen, G. F. Haasels te Colmschate.
BEDANKT: Ransdorp en Schellingwoude, G. J. B. Stork, cand. te Amsterdam. — Suawoude en Tietjerk, E. J. Homot te Staphorst. — Leende en Heere, W. Klerk te Koudekerk aan den Rijn. — Vinkeveen, C. Bonthoorn te Groot-Ammer. — Gameren, J. D. J. Idenburg te Ter Aa. — Tiel, H. van der Hoeven te Benningbroek. — Willemsdorp, J. van Dijk te Oldemark. — Pansloot, — Loon op Zand, e. a. en Houtrijk, e. a. D. Bax, cand. te Douraspik. — Buitenpost, e. a. B. Zoete te Augustinusga. — Meuwien, J. C. G. Gobin, de Sart te Emmen-Buiten.

Advertentien.

Heden overleed in zijnen Heere en Heiland, na een langdurig lijden, onze innig geliefde Echtgenoot en Vader, de heer
KAREL DAVID BICKEL,
in den ouderdom van bijna 44 jaren.
Wed. K. D. BICKEL—
VAN MALDE.
Amsterdam, 23 Januari 1896.

Heden overleed in zijnen Heere en Heiland, na een langdurig lijden, onze innig geliefde oudste Zoon, Broeder en Behuudbroeder, de heer
KAREL DAVID BICKEL,
in den ouderdom van bijna 44 jaren.
Uit aller naam,
J. D. BICKEL.
Amsterdam, 23 Januari 1896.

Hedenavond ontliep in zijnen Heere en Heiland, in den ouderdom van even 66 jaren, onze veel geliefde Vader, Behuudvader en Broeder, de WelEerw. heer
J. VAN DER MEULEN,
Emer. Predikant bij de Geref. kerken.
Zijne diepbedroefde Kinderen,
Behuudbroeder en Zuster.
M. J. VAN DER MEULEN,
B. VAN DER MEULEN,
C. J. VAN DER MEULEN,
J. C. VAN DER MEULEN—
VERDOORN.
J. VAN DER MEULEN,
G. P. H. VAN DER MEULEN
Utrecht, 26 Januari 1896.
(Oudwijkelaan 16).

Tot onze diepe droefheid nam de Heere van ons, in den ouderdom van bijna 56 jaar, onzen geliefden broeder
TEUNIS DE WAAL,
Ouderling bij de Geref. kerk, (Slotlaan), alhier.
Namens den kerkeraad,
Dr. A. G. HONIG, Praeses.
G. VERDONK Aes., Scriba.
Zest, 27 Januari 1896.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsensstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

GOLDSCHMEDING'S
PIANO's en ORGELS
zijn alom bekend en worden bij toewijding gevraagd.

GROOTE MAGAZIJNEN
KEIZERSGRACHT 305,
Warmeoesstraat 141, Amsterdam.
VRAAG Catalogus en Conditiën, van Houw, Rull en Betaling.
Speciale Inrichting voor Reparatie.

In dank ontvangen voor de Geref. Jongedochter-vereniging te Hoornsterzwaag: Van Generaal Van Marle te Amsterdam f 2.—; van G. Ploof te Schiedam f 7.50 en een stuk katoen, van de Geref. Jongelingsvereniging te Hoornsterzwaag, collectie Jaarfeest, f 2.—.

HILTIJE DE JONG, Penningw.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNDT & ZONEN.

Tweehonderd Gulden

gevraagd voor een behoefte Theol. Student (voor de Geref. kerk), ter verdere voltooiing zijner studie. De beste referenties staan ten dienste. Franco brieven of giften, onder lett. C. M., aan het Bureau van dit blad.

El Voto.

Voor de vier deelen van *El Voto* zijn twee banden beschikbaar gesteld, zoodat beide malen twee deelen in één band worden gebonden.

Deze banden kunnen niet van *linnen*, maar moeten van *sterk leder* zijn, en voorts dien stillen, deftigen vorm hebben, die bij zulk een werk past.

Zulke banden zijn thans gereed voor alle 4 deelen.

Elke band kost één gulden. Zij, die wenschen, dat deze band hun franco worde toegezonden, hebben zich daartoe aan te melden bij de Administratie van ons blad, onder overmaking per postwissel of in postzegels van f 1, voor elken band zonder aftrek van onkosten. Op enkele aanvragen zonder betaling worden geen banden verzonden. Ook de thans reeds bestelde banden worden dus niet geleverd, tenzij men vooral daarvoor het geld zende. Om verwarring te voorkomen, kan van dezen regel in geen geval worden afgeweken.

Met het in den band zetten der deelen belast de Administratie zich niet.

Voorts wordt herinnerd dat afzonderlijke deelen in geen geval geleverd kunnen worden en de prijs voor het geheele werk thans f 24.— is.

Nog wordt aan de intekenaren, welke mij een band bestelden voor deel 1 en 2 medegeleed, dat deze band voorloopig uitverkocht is, maar dat spoedig een nieuwe partij van den binder komt.

De Administratie.

Vrije Universiteit.

Niet zonder eenige bevreemding bemerkte ik uit een artikelje in het vorig nummer van dit blad van de hand van den hoofdredacteur, den hoogleraar Kuiper, dat eenige vrienden onzer stichting aanstoot hadden genomen (zeis een dezer door een „vrij krassen brief" daaraan uiting had gegeven) aan de mededeeling, door mij gedaan, dat, voor de aanvraag om ontslag als hoogleraar door den heer W. H. de Savornin Lohman, het gebede op Seinpost de hoofdaanleiding is geweest.

Professor Kuiper doet in genoemd artikelje het voorkomen als zouden deze woorden mij „ontvallen" zijn.

Terwijl ik de vriendelijke bedoeling van onzen hoogleraar gaarne wil erkennen, moet ik echter verklaren, dat er van een „ontvallen" geen sprake kan zijn. Wat ik onder deze rubriek schreef, wordt door mij in mijne kwaliteit van directeur-voorzitter der Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag, niet dan na ernstige en, ik mag zeggen, biddende overweging nedergeschreven. Het is mijn oprechte wensche steeds geheel objectief te zijn in mijne mededeelingen, en niets dan feiten te vermelden. Zoo was ook deze mededeeling die van een bloot feit, hetwelk vanzelf in de annalen der Vereeniging moet geboekt, en ook in het eerstvolgende jaarverslag niet kan onthouden.

Nu kan men dit feit betrouwen (en niemand doet het waarschijnlijk meer dan ik). Men kan den stap van den afgetreden Hoogleraar afkeuren, ieder is daarin volkomen vrij; maar men maakt het feit daardoor niet minder waar. Zeer verwondert mij en betreurt ik, dat zij, die zich door mijne mededeeling hebben bezwaard gevoeld, dat aan onzen hoogleraar in plaats van aan mij zelve hebben kenbaar gemaakt, zangezien ik toch de ééne verantwoordelijke persoon in deze ben.

Ten slotte zij nog hier terloops opgemerkt, dat hetgeen op deze plaats door mij wordt geschreven, niet is een advertentie, noch een inleiding op de ingekomen giften voor de Vrije Universiteit. De vermelding der giften geschiedt zelfstandig door onzen Directeur-penningmeester, den heer Seefat, en is onafhankelijk van mijne korte mededeelingen, belangende de Vereeniging en onze Hoogeschool. Dat die op deze plaats voorkomen, is het gevolg eener overeenkomst met de administratie van dit blad.

W. HOVV.

In dank ontvangen: Voor de Vereeniging: Aan Contributiën:

Door den heer C. Brouwer te Oudkerk a/d IJ: uit Krimpen a/d IJ, f 1; uit Krimpen a/d IJ, f 13.50; uit Capelle a/d IJ, f 32.50; uit Oudkerk a/d IJ, f 73.50; samen f 120.50. Door den heer J. Bouwes te Appingedam, f 5; door den heer W. Kuiper Boone te Tholen, f 9; door den heer J. W. Koning te Leiderdorp, f 20.50; door den heer A. P. J. Buijs te Oude-water: uit Papekop f 31.50, uit Waarder en Langerigewide f 23.50, samen f 55.

Aan Collectanten: (voor de Theol. faculteit.) Van de Geref. kerk te Scheveningen B f 24.15; van idem te Zwammerdam (halve coll.) f 5.44.5.

Voor de Medische Faculteit: Door Mej. Gez. v. d. Pauwert te Maassluis f 2.60.

Voor het Hospitaal: Door Mevrouw Ringnalda Hartgerink, te Apeldoorn, een besending rookworst en ham.

Voor het Stollhof: Door Mej. Gez. v. d. Pauwert te Maassluis f 16.50; door den heer N. Hoogstraten te Haarlem, van Meijuffrouw V. te H. f 2.

S. J. SEEFAT, Penningmeester.

Hilversum.

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.,
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS, Wisselen Gouden Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARNDT & ZONEN.